

El llenguatge

Algunes inversions ¹⁸ X / 1998

Al costat del rigor amb què el francès prescriu l'ordre gramatical dels mots i de la llibertat amb què el castellà altera sovint aquest ordre, el català ocupa una posició intermèdia. Sense participar de la rígida inflexibilitat del francès, recorre quan convé, excepcionalment, a diverses inversions de l'ordre normal dels mots, però no en fa un recurs estilístic tan habitual com el castellà, que experimenta encara sens dubte la influència dels seus grans escriptors del barroc.

Es, aquest, un aspecte del llenguatge que més aviat rebutja normes estrictes i, d'altra banda, és difícil de tractar amb exemples aïllats del context general, en què podem trobar les raons vàlides que aconsellin determinades inversions. Tanmateix, és fàcilment observable, en la nostra prosa periodística actual, algunes d'aquestes alteracions en l'ordenació dels mots que no obeeixen sinó a un calc literal de frases del castellà i que desdiiuen clarament del caràcter propi de la nostra prosa expositiva, determinat per l'ordre lògic, la claretat, la naturalitat, el rigor i la senzillesa.

Un dels casos més usats d'inversió originada pel calc de la construcció del castellà el trobem en la introducció, per mitjà de les preposicions de i per, del subjecte agent o lògic de la veu passiva, que hom col·loca insòlitàment davant el participi amb què enllacen aquestes preposicions. Així, en lloc de construccions normals com conegut de tothom, sabut de la majoria, oblidat dels seus amics, només reconegut per uns quants, no és avui gens rar de llegir de tothom conegut, de la majoria sabut, dels seus amics oblidat, només per uns quants reconegut. Com hem dit, si no hi ha res, en el context general en què podem trobar cada una d'aquestes frases, que en justifiqui la inversió de l'ordre normal, és sens dubte preferible de no fer-la.

També certes oracions, especialment negatives, com res, cap, gens, gaire, etc., i altres termes quantitatives, són objecte d'inversions abusives. ¿Què hi guanya la llengua, o l'expressió de les idees, amb aquestes inversions, en construccions com Una persona de qui res no sabem. Un acord del qual cap referència no poseïm. Gaires coses no hi ha que ens plaguin tant. De gran cosa no serveix? Repetim que, en aquest camp, cal abstenir-se de normes estrictes. Però sense cap raó concreta que imposi aquestes inversions o que indueixi a recórrer-hi, sembla certament millor d'optar per les construccions normals: Una persona de qui no sabem res. Un acord del qual no posseïm cap referència. No hi ha gaires coses que ens plaguin tant. No serveix de gran cosa.

Albert Jané